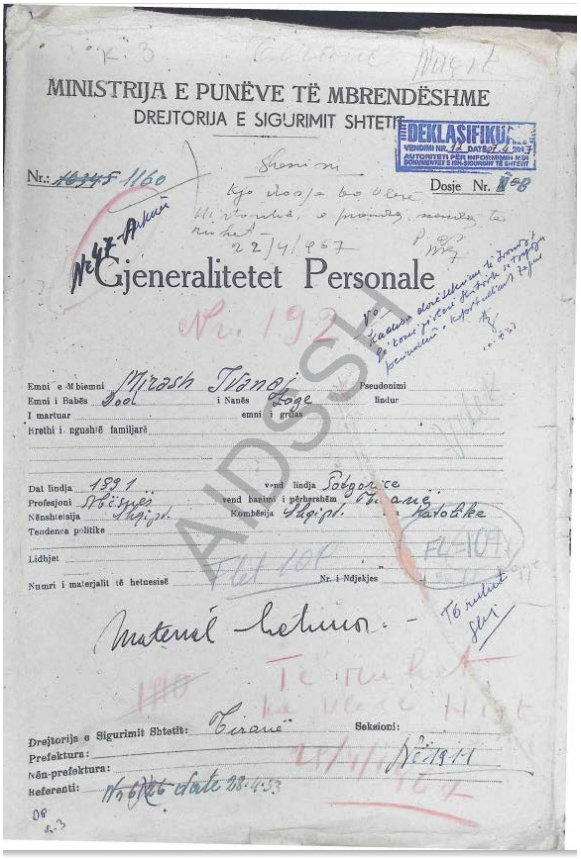
ARCHIVAL POST

Mirash Ivanaj’s Files (1935–1948): Political Activity, Investigations, and the Military Court Sentence

chival documents reflecting his activities inside and outside Albania, political contacts, and the court decision sentencing him to 7 years in prison and confiscation of property

MINISTRIJA E PUNËVE TË MBRENDËSHME
DREJTORIJA E SIGURIMIT SHTETIT
Gjeneralitetet Personale
Mirash Ivanaj
Dat lindja 1891
Drejtorija e Sigurimit Shtetit: Tirane
Seksioni:

SECTION

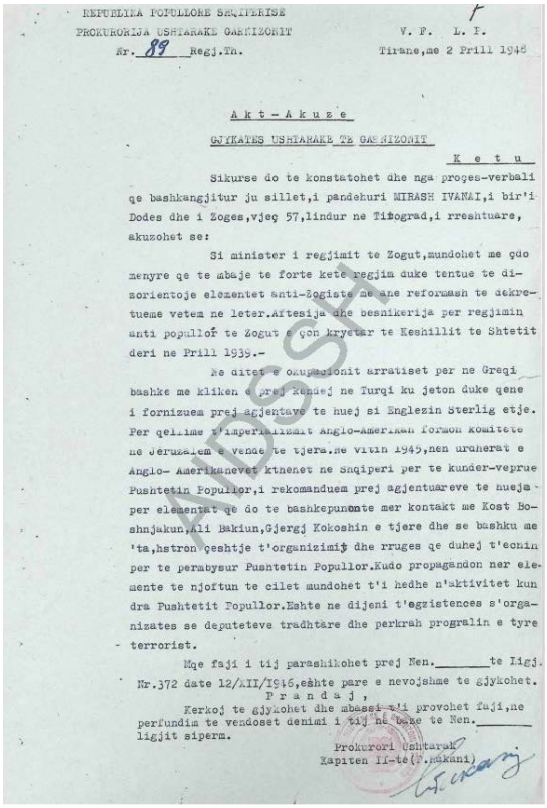
Historical figures

PERIOD

1945 - 1964

Media 1

MEDIA ITEMS #1

REPUBLIKA POPULLORE SHQIPTARISE
PROKURORIJA USHTARAKE GARNIZONIT
Nr. 89 Regj.Th.

V. F. L. P.
Tirane, me 2 Prill 1946

A k t - A k u z e

GJYKATES USHTARAKE TE GARNIZONIT

K e t u

Sikurse do te konstatohet dhe nga proçes-verbali qe bashkangjitur ju sillet, i pandehuri MIRASH IVANAJ, i bir'i Dodes dhe i Zoges, vjeç 57, lindur ne Tirograd, i rreshtuare, akuzohet se:

Si minister i regjimit te Zogut, mundohet me çdo menyre qe te mbaje te forte kete regjim duke tentue te dizorientoje elezentet anti-Zogiste me ane reformash te dekretueme vetem ne leter. Artesija dhe besnikerija per regjimin anti popullor te Zogut e çon kryetar te Keshillit te Shtetit deri ne Prill 1939.-

Ne ditet e okupacionit arratiset per ne Greqi bashke me kliken e prej kendej ne Turqi ku jeton duke qene i fornizuem prej agjentave te huej si Englezin Sterlig etje. Per qellime t'imperializmit Anglo-Amerikan formon Komitete ne Jeruzalem e vende te tjera. Ne vitin 1949, nen urdherat e Anglo- Amerikanevet ktnenet ne Shqiperi per te kunder-veprue Pushtetin Popullor, i rekomanduem prej agjentuareve te huejsh per elementat qe do te bashkepunonte mer kontakt me Kost Boshnjakun, Ali Bakiun, Gjergj Kokoshin e tjere dhe se bashku me 'ta, hstron çeshtje t'organizimit dhe rruges qe duhej t'ecnin per te perabysur Pushtetin Popullor. Kudo propagandon ner elemente te njoftun te cilet mundohet t'i hedhe n'aktivitet kundra Pushtetit Popullor. Kshte ne dijeni t'egzistences s'organizates se deputeteve tradhtare dhe perkrah progralin e tyre terrorist.

Mqe fsji i tij parashikohet prej Nen._____te Ligj. Nr.372 date 12/XII/1946, eshte pare e nevojshme te gjykohet.

P r a n d a j ,

Kerkoj te gjykohet dhe mbasi t'i provohet faji, ne perfundim te vendoset denimi i tij ne baze te Nen._____ ligjit siperm.

Prokurori Ushtarak
Kapiten II-të (F. Mekani)

ARSH

INFORMATION

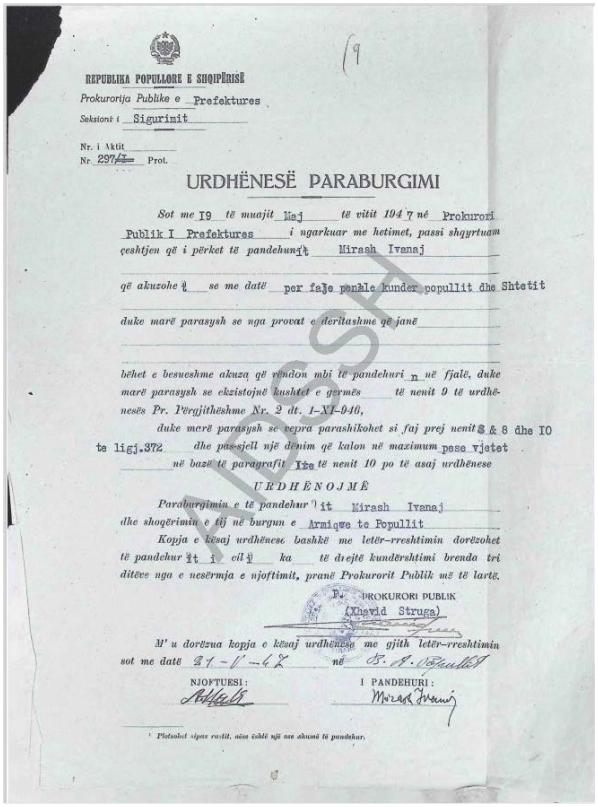
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 2

MEDIA ITEMS #1

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPËRISË

Prokurorija Publike e Prefektures

Sektorit i Sigurimit

Nr. i Aktit

Nr. 297/47 Prot.

19

URDHËNESË PARABURGIMI

Sot me 19 të muajit Maj të vitit 1947 në Prokurori Publik I Prefektures i ngarkuar me hetimet, pasi shqyrtuam çeshtjen që i përket të pandehurit Mirash Ivanaj

që akuzohet se me datë per faje penale kunder popullit dhe Shtetit

duke marë parasysh se nga provat e deritashme që janë

bëhet e besueshme akuza që rëndon mbi të pandehurin në fjalë, duke marë parasysh se ekzistojnë kushtet e germës të nenit 9 të urdhënesës Pr. Ushtarake Nr. 2 dt. 1-XI-946,

duke marë parasysh se vepra parashikohet si faj prej nenit 8 & 8 dhe 10 të ligj.372 dhe pas-sjell një denim që kalon në maximum pese vjetet

në bazë të paragrafit Ite të nenit 10 po të asaj urdhënese

URDHËNOJMË

Paraburgimin e të pandehurit Mirash Ivanaj dhe shoqërimin e tij në burgun e Ushtrise te Popullit

Kopja e kesaj urdhënese bashkë me letër-rrështimin dorëzohet të pandehurit i cili ka të drejtë kundërshtimi brenda tri ditëve nga e nesërmja e njoftimit, pranë Prokurorit Publik më të lartë.

Pr. PROKURORI PUBLIK

(Dhavid Struga)

M' u dorëzua kopja e kësaj urdhënese me gjith letër-rrështimin sot me datë 21-V-47 në [illegible]

NJOFTUESI: [illegible]

I PANDEHURI: [illegible]

[illegible]

¹ Plotësohet sipas rastit, nëse është një ose shumë të pandehur.

TEST

INFORMATION

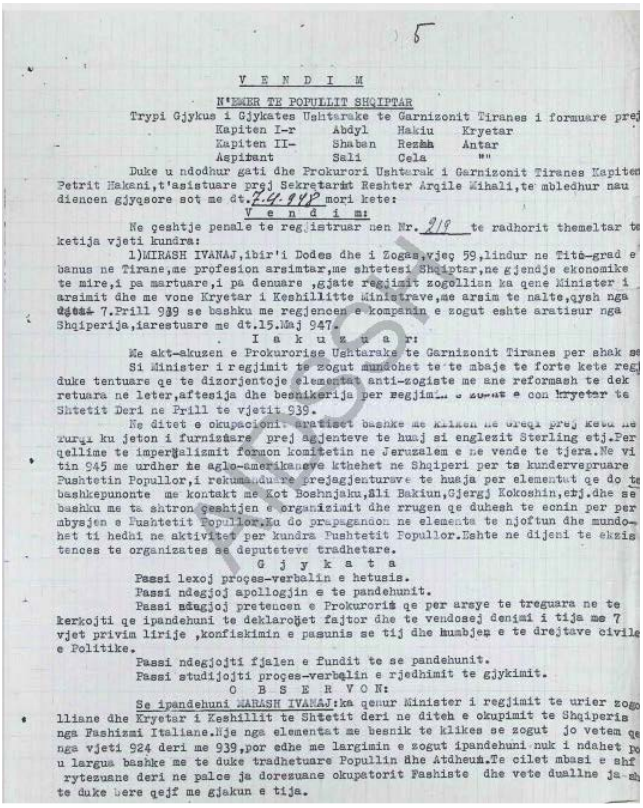
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 3

MEDIA ITEMS #1

5

V E N D I M

N'EMER TE POPULLIT SHQIPTAR

Trypi Gjykus i Gjykates Ushtarake te Garnizonit Tiranes i formuare prej
Kapiten I-r Abdyl Hakiu Kryetar
Kapiten II- Shaban Rezha Antar
Aspirant Sali Cela ""

Duke u ndodhur gati dhe Prokurori Ushtarak i Garnizonit Tiranes Kapiten Petrit Hakani,t'asistuare prej Sekretarit Reshter Arqile Mihali,te mbledhur nau diencen gjyqsore sot me dt.7.4.948 mori kete:

V e n d i m:

Ne qeshtje penale te regjistruar nen Nr. 219 te radhorit themeltar te ketija vjeti kundra:

1)MIRASH IVANAJ,ibir'i Dodes dhe i Zogas,vjec 59,lindur ne Tite-grad e banus ne Tirane,me profesion arsimtar,me shtetesi Shqiptar,ne gjendje ekonomike te mire,i pa martuare,i pa denuare ,gjate regjimit zogollian ka qene Minister i arsimit dhe me vone Kryetar i Keshillitte Ministrave,me arsim te nalte,qysh nga dt.7.Prill 939 se bashku me regjencen e kompanin e zogut eshte aratisur nga Shqiperija,iarestuare me dt.15.Maj 947.

I a k u z u a r:

Me akt-akuzen e Prokurorise Ushtarake te Garnizonit Tiranes per shak se

Si Minister i regjimit te zogut mundohet te te mbaje te forte kete regj duke tentuare qe te dizorjentoje elementat anti-zogiste me ane reformash te dek retuara ne leter,aftesija dhe besnikerija per regjim... e zogut e con kryetar te Shtetit Deri ne Prill te vjetit 939.

Ne ditet e okupacionit aratiset bashke me Kralin ne Greqi prej Keto ne zurgi ku jeton i furnizuare prej agjenteve te huaj si englezit Sterling etj.Per qellime te imperjalizmit formon komitetin ne Jeruzalem e ne vende te tjera.Ne vi tin 945 me urdher te anglo-amerikaneve kthehet ne Shqiperi per te kundervepruare Pushtetin Popullor,i rekumanduare prejagjenturave te huaja per elementat qe do te bashkepunonte me kontakt me Kot Boshnjaku,Ali Bakiun,Gjergj Kokoshin,etj.dhe se bashku me ta shtron qeshtjen e organizimit dhe rrugen qe duhesh te ecnin per per mbysjen e Pushtetit Popullor.Ku do propagandon ne elemente te njoftun dhe mundo het ti hedhi ne aktivitet per kundra Pushtetit Popullor.Eshte ne dijeni te ekzis tences te organizates se deputeteve tradhetare.

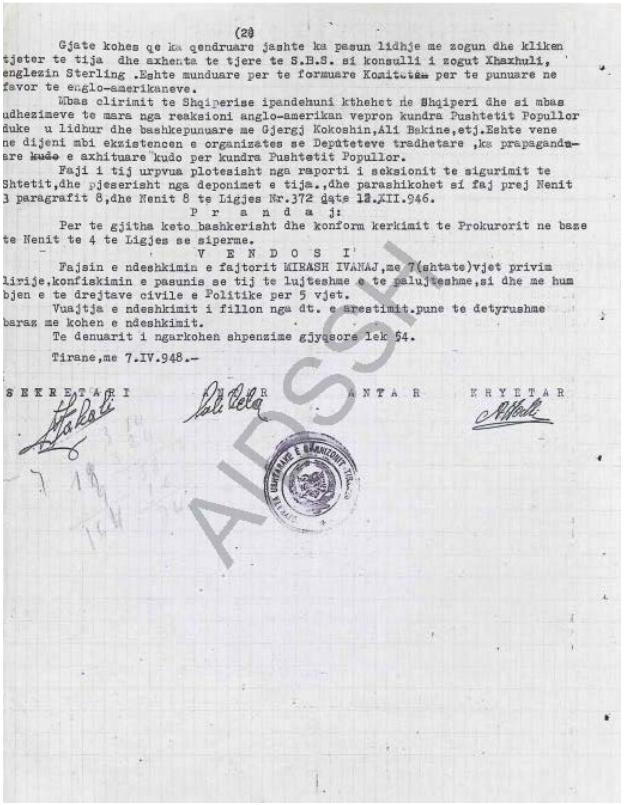
G j y k a t a

Pasi lexoj proçes-verbalin e hetusis.
Pasi ndegjoj apollogjin e te pandehunit.
Pasi ndegjoj pretencen e Prokurorit qe per arsye te treguara ne te kerkojti qe ipandehuni te deklarohet fajtor dhe te vendosej denimi i tija me 7 vjet privim lirije ,konfiskimin e pasunis se tij dhe humbjen e te drejtave civile e Politike.
Pasi ndegjojti fjalen e fundit te se pandehunit.
Pasi studijojti proçes-verbalin e rjedhimit te gjykimit.

O B S E R V O N:

Se ipandehuni MARASH IVANAJ:ka qenur Minister i regjimit te urier zogo lliane dhe Kryetar i Keshillit te Shtetit deri ne ditet e okupimit te Shqiperis nga Fashizmi Italiane.Nje nga elementat me besnik te klikes se zogut jo vetem qe nga vjeti 924 deri me 939,por edhe me largimin e zogut ipandehuni nuk i ndahet po u largua bashke me te duke tradhetuare Popullin dhe Atdheun.Te cilet mbasi e shf rytezuane deri ne palce ja dorezuane okupatorit Fashiste dhe vete duallne ja-sh te duke bere qejf me gjakun e tija.

MEDIA ITEMS #2

(2)

Gjate kohes qe ka qendruare jashte ka pasun lidhje me zogun dhe kliken tjeter te tija dhe axhenta te tjere te S.B.S. si konsulli i zogut Xhaxhuli, englezin Sterling .Eshte munduare per te formuare Komitetin per te punuare ne favor te englo-amerikaneve.

Mbas clirimit te Shqiperise ipandehuni kthehet ne Shqiperi dhe si mbas udhezimeve te mara nga reaksioni anglo-amerikan vepron kundra Pushtetit Popullor duke u lidhur dhe bashkepunuare me Gjergj Kokoshin,Ali Bakine,etj.Eshte vene ne dijeni mbi ekzistencen e organizates se Deputeteve tradhetare ,ka propaganda- are kudo e axhituare kudo per kundra Pushtetit Popullor.

Faji i tij urpvua plotesisht nga raporti i seksionit te sigurimit te Shtetit,dhe pjeserisht nga deponimet e tija.,dhe parashikohet si faj prej Nenit 3 paragrafit 8,dhe Nenit 8 te Ligjes Nr.372 date 12.XII.946.

P r a n d a j:

Per te gjitha keto bashkerisht dhe konform kerkimit te Prokurorit ne baze te Nenit te 4 te Ligjes se siperme.

V E N D O S I'

Fajsin e ndeshkimin e fajtorit MIRASH IVANAJ,me 7(shtate)vjet privim lirije,konfiskimin e pasunis se tij te lujteshme e te palujteshme,si dhe me hum bjen e te drejtave civile e Politike per 5 vjet.

Vuajtja e ndeshkimit i fillon nga dt. e arestimit.pune te detyrushme baraz me kohen e ndeshkimit.

Te denuarit i ngarkohen shpenzime gjyqsore lek 54.

Tirane,me 7.IV.948.-

S E K R E T A R I K A N T A R K R Y E T A R

AIDSSH

INFORMATION

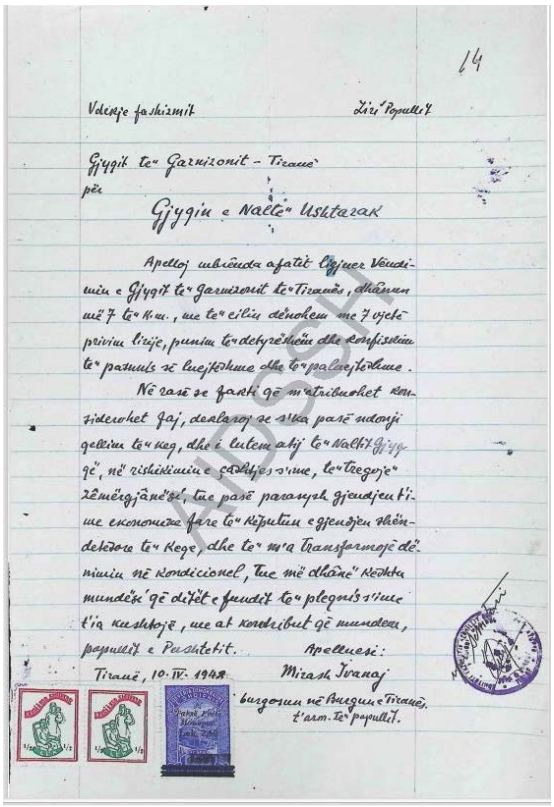
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 4

MEDIA ITEMS #1

INFORMATION

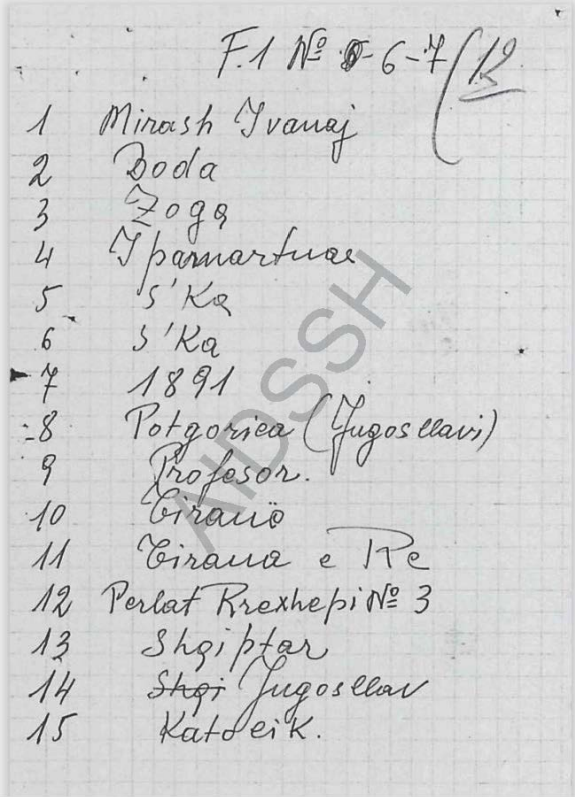
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 5

MEDIA ITEMS #1

INFORMATION

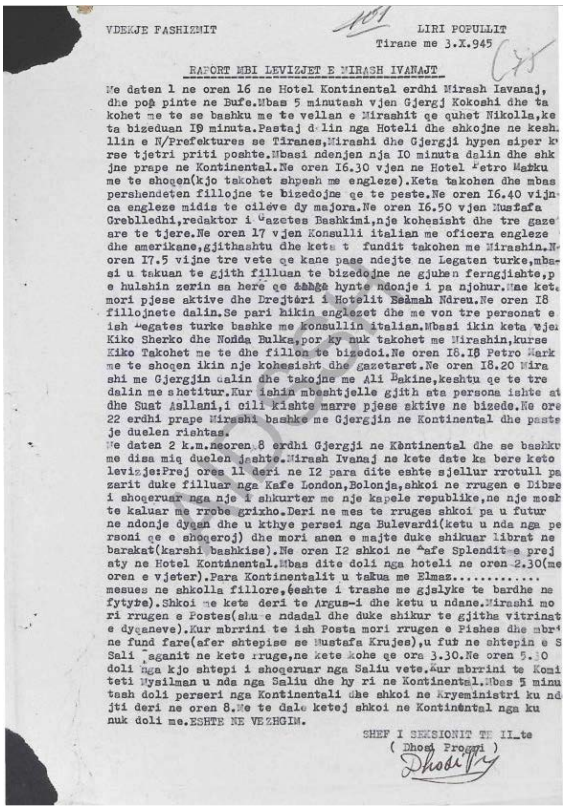
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 6

MEDIA ITEMS #1

VDEKJE FASHIZMIT LIRI POPULLIT
Tirane me 3.X.945

RAPORT MBI LEVIZJET E MIRASH IVANAJT

Ne daten 1 ne oren 16 ne Hotel Kontinental erdhi Mirash Ivanaj, dhe poq pinte ne Bufe.Mbas 5 minutash vjen Gjergj Kokoshi dhe ta kohet me te se bashku me te vellan e Mirashit qe quhet Nikolla,ke ta bizeduan 19 minuta.Pastaj d·lin nga Hoteli dhe shkojne ne kesh. llin e N/Prefektures se Tiranes,Mirashi dhe Gjergji hypen siper k· rse tjetri priti poshte.Mbasi ndenjen nja 10 minuta dalin dhe shk jne prape ne Kontinental.Ne oren 16.30 vjen ne Hotel Petro Marku me te shoqen(kjo takohet shpesh me engleze).Keta takohen dhe mbas pershendeten fillojne te bizedojne qe te peste.Ne oren 16.40 vijn· ca engleze midis te cileve dy mejora.Ne oren 16.50 vjen Mustafa Grebllehi,redaktor i Gazetes Bashkimi,nje kohesisht dhe tre gaze· re te tjere.Ne oren 17 vjen Konsulli italian me oficera engleze dhe amerikane,gjithashtu dhe ket· t fundit takohen me Mirashin.N· oren 17.5 vijne tre vete qe kane pase ndejte ne Legaten turke,mbas· si u takuan te gjith filluan te bizedojne ne gjuhen ferngjishte,p e hulshin zerin se here qe dahte hynte ndonje i pa njohur.Me ket· mori pjese aktive dhe Drejtori i Hotelit Seamah Mdreu.Ne oren 18 fillojnete dalin.Se pari hikin englezet dhe me von tre personat e ish Legates turke bashke me konsullin italian.Mbasi ikin keta vjen Kiko Sherko dhe Nonda Bulka,por ky nuk takohet me Mirashin,kurse Kiko Takohet me te dhe fillon te bizedoi.Ne oren 18.18 Petro Mark me te shoqen ikin nje kohesisht dhe gazetaret.Ne oren 18.20 Mira shi me Gjergjin dalin dhe takojne me Ali Pakine,keshtu qe te tre dalin me shetitur.Kur ishin mbeshtjelle gjith ata persona ishte at dhe Suat Asllani,i cili kishte marre pjese aktive ne bizede.Ne ore 22 erdhi prape Mirashi bashke me Gjergjin ne Kontinental dhe paste je duelen rishtas.

Ne daten 2 k.m.neoren 8 erdhi Gjergji ne Kontinental dhe se bashku me disa miq duelen jashte.Mirash Ivanaj ne kete date ka bere keto levizjes Prej ores 11 deri ne 12 para dite eshte sjellur rrotull pa zerit duke filluar nga Kafe London,Bolonje,shkoi ne rrugen e Dibre i shoqeruar nga nje i shkurter me nje kapele republike,ne nje mosh te kaluar me rrobe grixho.Deri ne mes te rruges shkoi pa u futur ne ndonje dyqan dhe u kthye perseri nga Bulevardi(ketu u nda nga pe rsoni qe e shoqeroj) dhe mori anen e majte duke shikuar librat ne barakat(karshi bashkise).Ne oren 12 shkoi ne Kafe Splendit e prej sty ne Hotel Kontinental.Mbas dite doli nga hoteli ne oren 2.30(me oren e vjeter).Para Kontinentalit u takua me Elmaz.....
mesues ne shkolla fillore,(eshte i trashe me gjslyke te bardhe ne fytyre).Shkoi ne kete deri te Argus-i dhe ketu u ndane.Mirashi mo ri rrugen e Postes(slu·e ndadal dhe duke shikur te gjitha vitrinat e dyqaneve).Kur mbrrini te ish Posta mori rrugen e Pishes dhe mbr· ne fund fare(afer shtepise se Mustafa Krujes),u fut ne shtepin e S Sali Saganit ne kete rruge,ne kete kohe qe ora 3.30.Ne oren 5.30 doli nga kjo shtepi i shoqeruar nga Saliu vete.Kur mbrrini te Komi teti Hysilmen u nda nga Saliu dhe ky ri ne Kontinental.Mbas 5 minu tash doli perseri nga Kontinentali dhe shkoi ne Kryeministri ku nd jti deri ne oren 8.Ne te dale ketej shkoi ne Kontinental nga ku nuk doli me.ESHTE NE VEZHGIM.

SHEF I SEKSIONIT TE II_te
(Dhosi Progri)

INFORMATION

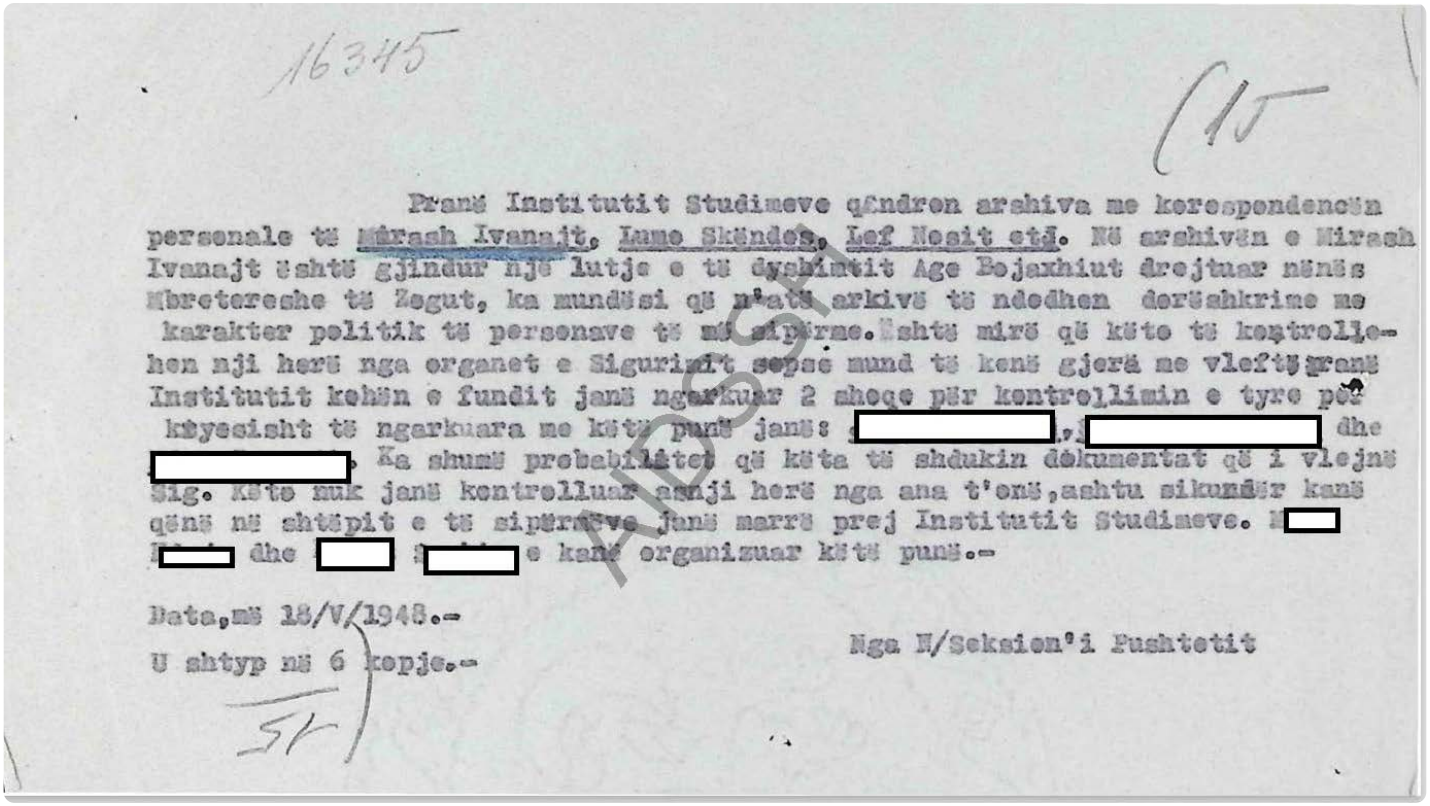
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 7

MEDIA ITEMS #1

16345

(15

Pranë Institutit Studimeve qëndron arshiva me korespondencën personale të Mërash Ivanajt, Lumo Skëndos, Lef Nosit etj. Në arshivën e Mirash Ivanajt është gjindur një lutje e të dyshintit Age Bojaxhiut drejtuar nënës Mbretereshe të Zogut, ka mundësi që në atë arkivë të ndodhen dorëshkrime me karakter politik të personave të më sipërme. Është mirë që këto të kontrollohen nji herë nga organet e Sigurimit sepse mund të kenë gjerë me vlerë pranë Institutit kohën e fundit janë ngarkuar 2 shoqe për kontrollimin e tyre për këyesisht të ngarkuara me këtë punë janë: [redacted], [redacted] dhe [redacted]. Ka shumë probabilitet që këta të shdukin dokumentat që i vlejnë Sig. Këto nuk janë kontrolluar asnji herë nga ana t'onë, ashtu sikundër kanë qënë në shtëpit e të siperm[redacted]ve janë marrë prej Institutit Studimeve. [redacted] dhe [redacted] e kanë organizuar këtë punë.-

Data, më 18/V/1948.-

U shtyp në 6 kopje.-

Nga N/Seksion'i Pushtetit

AIDSSH

INFORMATION

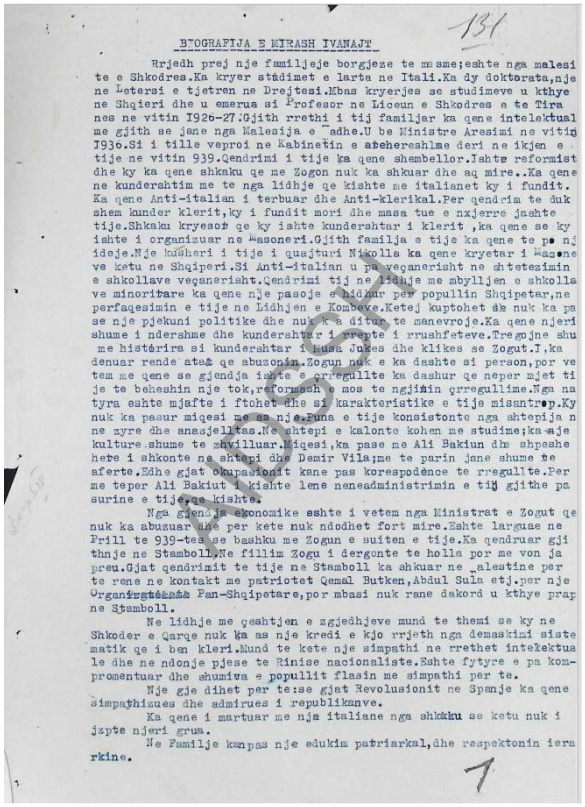
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 8

MEDIA ITEMS #1

BIOGRAFIJA E MIRASH IVANAJT

Nrjedh prej nje familjeje borgjeze te mesme;eshte nga malesi te e Shkodres.Ka kryer studimet e larta ne Itali.Ka dy doktorata,nje ne Leterai e tjetren ne Drejtesi.Mbas kryerjes se studimeve u kthye ne Shqieri dhe u emerua si Profesor ne Liceun e Shkodres e te Tira nes ne vitin 1926-27.Gjith rrethi i tij familjar ka qene intelektual me gjith se jane nga Malesija e Madhe.U be Ministre Aresimi ne vitin 1936.Si i tille veproi ne Kabinetin e atehereshme deri ne ikjen e tije ne vitin 939.Qendrimi i tije ka qene shembellor.Ishte reformist dhe ky ka qene shkaku qe me Zogon nuk ka shkuar dhe aq mire..Ka qene ne kundershtim me te nga lidhje qe kishte me italianet ky i fundit. Ka qene Anti-italian i terbuar dhe Anti-klerikal.Per qendrim te duk shem kunder klerit,ky i fundit mori dhe masa tue e nxjerre jashte tije.Shkaku kryesor qe ky ishte kundershtar i klerit ,ka qene se ky ishte i organizuar ne Masoneri.Gjith familja e tije ka qene te po nj ideje.Nje kusheri i tije i quajturi Nikolla ka qene kryetar i Masone ve ketu ne Shqiperi.Si Anti-italian u pa veçanerisht ne shtetezimin e shkollave veçanerisht.Qendrimi tij ne lidhje me mbylljen e shkolla ve minoritare ka qene nje pasoje e hidhur per popullin Shqipetar,ne perfaqesimin e tije ne Lidhjen e Kombeve.Ketej kuptohet dhe nuk ka pa se nje pjekuni politike dhe nuk ka dituri te manevroje.Ka qene njeri shume i ndershme dhe kundershtar i prepte i rrushfeteve.Tregojne shu me historira si kundershtar i Musa Jukes dhe klikes se Zogut.I,ka denuar rende ate qe abuzonin.Zogun nuk e ka dashte si person,por ve tem me qene se gjendja ishte e grregullte ka dashur qe neper mjet ti je te beheshin nje tok,reformash e mos te ngjinin grregullime.Nga na tyra eshte mjafte i ftohet dhe si karakteristike e tije misantrop.Ky nuk ka pasur miqesi me as nje.Puna e tije konsistonte nga shtepija n ne zyre dhe anasjelltas.Ne shtepi e kalonte kohen me studime;ka aje kulture shume te zhvilluar.Miqesi,ka pase me Ali Bakiun dhe shpeshe here i shkonte ne shtepi dhe Demir Vilajme te parin jane shume te aferte.Edhe gjat okupasionit kane pas koresopdence te rregullte.Per me teper Ali Bakiut i kishte lene neneadministrimin e tij gjithe pa surine e tije,qe kishte.

Nga gjendja ekonomike eshte i vetem nga Ministrat e Zogut qe nuk ka abuzuar ate per kete nuk ndodhet fort mire.Eshte larguar ne Prill te 939-te se bashku me Zogun e suiten e tije.Ka qendruar gji thnje ne Stamboll.Ne fillim Zogu i dergonte te holla por me von ja preu.Gjat qendrimit te tije ne Stamboll ka shkuar ne Palestine per te rene ne kontakt me patriotet Qemal Butken,Abdul Sula etj.per nje Organizate Pan-Shqipetare,por mbasi nuk rane dakord u kthye prap ne Stamboll.

Ne lidhje me qeshtjen e zgjedhjeve mund te themi se ky ne Shkoder e Qarqe nuk ka as nje kredi e kjo rrjeth nga demaskimi siste matik qe i ben kleri.Mund te kete nje simpathi ne rrethet inteligektua le dhe ne ndonje pjese te Rinise nacionaliste.Eshte fytyre e pa kom promentuar dhe shumiva e popullit flasin me simpathi per te.

Nje gje dihet per te:se gjat Revolusionit ne Spanje ka qene simpatizues dhe admirues i republikanve.

Ka qene i martuar me nje italiane nga shkaku se ketu nuk i jepte njeri grua.

Ne Familje kampas nje edukim patriarkal,dhe respektonin ierarkine.

1

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.